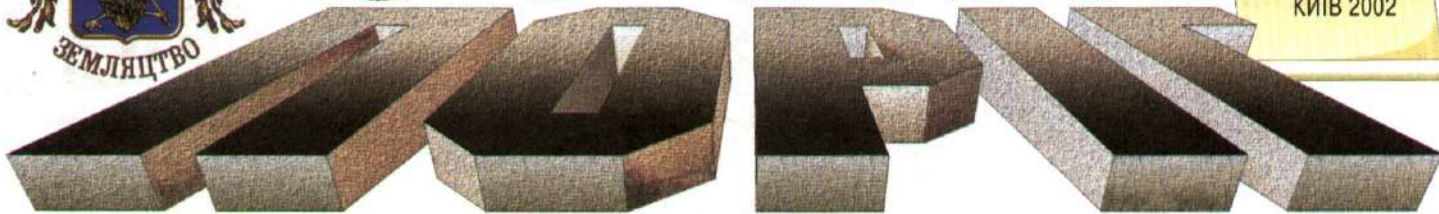

РІД НАШ КРАСНИЙ, РІД ПРЕКРАСНИЙ!

ОТЧИЙ

ЧАСОПИС
РІК ВИДАННЯ 2002
ЖОВТЕНЬ
Число 10 (10)
КИЇВ 2002

ВИДАННЯ ТОВАРИСТВА "ЧЕРНІГІВСЬКЕ ЗЕМЛЯЦТВО"

Колонка шеф-редактора

НАШ КРАЙ СОБОРНИЙ

Місяць вересень видався урожайним для нашої Сіверської сторони. Наші славні хлібороби встигли до перших осінніх дощів упорати ниви, а заодно заглянути в майбутнє. І нехай воно орошене рясним потом, хай не завжди оповите сонцем земних радощів - бо Україна переживає не кращі часи, шукаючи нові шляхи розвитку, але той, хто вірить у нього, не зіб'ється з дороги, продовжить славу своїх попередників.

А нам є чим гордитися, на що рівнятися. Віховими стали свята, записані на скрижалях історії: і те ж двохсотліття Чернігівської губернії, і семидесятиліття утворення області, які стали справжнім всенародним торжеством. Так, кожна людина має внутрішню потребу хоч на якийсь час відчутти себе причетною до великих подій, поділитися радістю із земляками, гордістю за свій найчарівніший край. І всі ми горді з того, що Чернігівщина, маючи не кращі можливості для економічного та духовного розвитку, все швидше наближається до передових областей України. А все це робиться працюючими руками робітників і селян, мудрими серцями педагогів і вчених, молодечою енергією нового покоління підприємців, талантом творчої інтелігенції, розважливостю ветеранів і поривом юні.

Чи такі вже тяжкі часи ми переживаємо нині, чи варто опускати руки перед труднощами? Як на мене, ні, коли згадати давніші і ближчі роки лихоліть. Згадаймо старі, княжі часи, коли наші предки вистояли перед нашествиями манголю-татар, згадаймо фашистську навалу, коли питання стояло руба - бути чи не бути самій Україні, коли тисячі наших славних сіверян не скорилися загарбникам і обстали зі зброєю в руках за свободу рідної сторони. Тоді наш чернігівський край став партизанським, повстанським. І коли переїздив межу між Київщиною та Чернігівщиною, ніколи не забудеш зупинитися та постояти бодай хвилину перед промовистим символічним написом на природорозному щиті. Недарма ж так широко відзначалося нині по всій Україні - а в нашій стороні особливо - свято славних месників.

Іх, сивочолих, посічених ворожими кулями та осколками, виморених холодними землянками, знекровлених гітлерівськими катівнями залишилося не так багато. І тим більше має бути наша любов до них, як і до тих воїнів, що пройшли зі зброєю в руках фронтами відступів і наступів. І часом болить душа від того, що наша молоді держави не може забезпечити їм спокійну старість, гідну їхнього подвигу. Що ж, із минулим не треба легковажити, бо колись так само можуть відкинути нас наші прийдешні покоління. Адже історію пишуть живі люди, і наш соборний край Сіверський лише їм завдячує за можливість величати перед іншими країнами.

Столиці Чернігівське земляцтво прагне не стояти осторонь від подій у рідній стороні. І добре, що керівництво області тісно співпрацює з нашим громадським об'єднанням, що кожен районний осередок не пропускає жодної можливості навідатися в свою малу батьківщину, поділитися планами, надати бодай найменшу допомогу землякам. Прикладів цього чимало, із них твориться палітра родності, неперервності пам'яті.

А щодо наших славних ветеранів, то вони завжди знаходяться в центрі наших земляцьких турбот. Мало того - саме вони складають найактивнішу частину нашого більше як тисячного колективу. Отже, є ще порох у порохівничих учасників війни чи ветеранів праці, є з кого брати приклад нашому молодіжному крилу, яке також поповнюється свіжими силами. Це доктори наук, академіки різних академій Микола Білкович, Анатолій Бондаренко, Микола Березненко, Дмитро Волох, Раїса Іванченко, Іван Зязюн, Петро Кононенко, Іван Майдан, Григорій Халмоненко, Володимир Хільчевський та Анатолій Шиндлаєвський, це й десятки вчителів, а серед них справжній патріарх освітньої справи Раїса П'ятишківа, життя якої може скласти сюжет для чудової повісті.

Осіннь входить у свої права. Величаються могутні бори, оповиваються першими багрянцями, над містами й селами зводяться в небеса нові собори - то оживає дух нашого дрого краю, що вистояв у стількох випробуваннях. Тепер, коли наша держава нарешті здобула незалежність, тільки від нас самих залежить її майбутнє. Тож гуртуймося тісніше довкола свого минулого і наступного! Адже здавна серед українців існує таке явище як толока, а наше всенародне толокування тільки набирає сили, тільки нам судиться розбудувати свій соборний край.

Віктор ТКАЧЕНКО,
голова Ради товариства
"Чернігівське земляцтво" в м.Києві

*Земле родюча,
Земле стівуча,
Земле чудових
людей!
Линем до тебе
Серцем жагучим,
Як до матусі*

Антей.

Станіслав
РЕП'ЯХ

ЖИВИ, ЗЕМЛЕ СІВЕРСЬКА!

В Україні осінь - пора весіль і ювілей. Закінчилася напружена літня пора - настає час перепочинку. А для чернігівців перший місяць осені став особливо значимим.

1310-літній Чернігів ніби помолодшав. Місто причепурилося, вулиці вмилися чистою деснянською водою, розвітали багатобарв'ям транспарантів, яскравою оздобою оновлених будівель, а на Красній площі в ошатних шатрах радують земляків своєю довершеною роботою народних умільців Чернігівщини.

Тут же на площі вишикувалися п'ять яскраво оздоблених тролейбусів - подарунків чернігівцям від дніпропетровців, точніше, від виробників цього громадського транспорту, колись знаменитого на весь світ "Південного машинобудівного заводу".

А навкруг дунають пісні, бадьорить дух знавлива музика - це своїм мистецтвом пригощають краям майстри мистецтва та художні колективи області "Чернігівські клейноди". На площі велелюддя святково вбранні чернігівці та гостей міста, жарту, гамір, сміх.

Місто святкує одразу два свої ювілеї - 200-річчя Чернігівської губернії та 70-річчя утворення Чернігівської області.

З цієї нагоди привітати своїх земляків прибув Президент України Л. Кучма, віце-

прем'єр-міністр В.Семіноженко, представники областей України, Росії та Білорусії і, звичайно ж, представники столичного Чернігівського земляцтва.

Під склепінням обласного академічного українського музично-драматичного театру

Бліц-інтерв'ю ІСТОРІЯ ПИШЕТЬСЯ СЬОГОДНІ

Свого часу мені довелося працювати заступником голови облдержадміністрації, а тому добре знаю всі проблеми, які доводяться розв'язувати нинішньому керівництву. Скажу з повною відповідальністю: область наша знаходиться на підйомі, рівень життя людей зростає, отже, історія Сіверського краю пишеться і сьогодні. Значу всім землякам щастя і впевненості у майбутньому.

Микола РУДЬКО,
начальник управління
громадянства
Адміністрації Президента
України

ім.Т.Г.Шевченка, де відбулося урочисте зібрання з нагоди ювілей Чернігівщини, вільних місць не було.

У залі чернігівці, представники усіх районів області, гості з багатьох куточків України та близького зарубіжжя.

Вітаючи земляків з ювілеями, Президент України відзначив, що йому надзвичайно приємно побувати на своїй рідній

Сіверській землі, а ювілей - це завжди нагода заглянути в минуле, проаналізувати сьогодення та скласти плани на майбутнє.

Далі Л. Кучма сказав, що на його думку головним шляхом подолання економічних негараздів на Чернігівщині є створення сприятливого ділового та інвестиційного середовища. Потрібно дати можливість вільно дихати бізнесу і створити умови для того, щоб запровадили приватні гроші. А важкий резерв поліпшення фінансового становища області - це розвиток туризму.

Президент підкреслив, що область є однією з найбагатших в туристичному відношенні. Тільки пам'яток домогольського періоду збереглося тут більше, ніж у будь-якому іншому регіоні. Однак поки що всі ці багатства майже не приносять коштів до місцевого бюджету. За словами Президента туристичний маршрут "Золоте кільце Чернігівщини" може стати справді золотим, однак спочатку він потребує невеликих вкладень. Вихід із такої ситуації, на переконання Леоніда Кучми, потрібно Чернігівщині шукати у залученні приватних інвестицій, у тому числі іноземних, під певні державні гарантії. "Я готовий розглянути такі пропозиції і найефективніші з них підтримати", - сказав Президент.

2 >

ЧИТАЙТЕ:

**То наша, сиңу, Україна
Березна - місто літописене
Найдорожча**

**- стор. 3
- стор. 4
- стор. 5**

У жовтні 2002 року святкують свій ювілей шановані члени товариства "Чернігівське земляцтво"

Скорик Володимир Степанович - 80-річчя. Народився 10 жовтня 1922 року в селі Стара Тарновщина Придубського району. Працював на партійній роботі в Борні, Чернігові, Києві. Учасник бойових дій Великої Вітчизняної війни, інвалід II групи. За ратні подвиги і трудові звершення нагороджений сімома орденами і двадцятьма медалями. Нині на заслуженому відпочинку.

Глуценко Микола Іванович - 80-ліття. Народився 11 жовтня 1922 року в місті Ічня. Учасник Великої Вітчизняної війни. Працював педагогом І-І Київської музичної школи імені Я.Стененка. Нагороджений орденами "Вітчизняної війни" 2 ступеня, "За мужність", численними медалями. Зараз на пенсії.

Бабич Андрій Іванович - 80-річчя. Народився 26 жовтня 1922 року в селі Нова Гребля Придубського району. Працював кореспондентом газет "Київська правда", "Нове життя". Учасник бойових дій Великої Вітчизняної війни, інвалід війни. Має нагороди. Нині на пенсії.

Чернега Дмитро Федорович - 75-ліття. Народився 5 жовтня 1927 року в селі Миколаївка Борзнянського району. Закінчив Київський політехнічний інститут. Працював у цьому асистентом, старшим викладачем, заступником декана, деканом. Нині завідує кафедрою "Фізико-хімічні основи металів" Національного технічного університету "КПІ". Заслужений працівник вищої школи України. Академік Академії інженерних наук і Академії вищої школи. Доктор технічних наук, професор. Учасник Великої Вітчизняної війни, має урядові нагороди.

Туркевич Анатолій Олександрович - 63-річчя. Народився 7 жовтня 1937 року в місті Ічня. Закінчив факультет журналістики Київського державного університету імені Т.Г.Шевченка. Працював на Виставі досягнень народного господарства у відділі інформації і преси на Українському республіканському радіо у "Мовленні на зарубіжній країні". Має численні грамоти, подяки.

Зубець Григорій Іванович - 65-ліття. Народився 8 жовтня 1937 року в селі Нова Басянь Бобровицького району. З 1959 по 1965 рік працював у органах внутрішніх справ на оперативній роботі. Закінчив Київський державний університет імені Т.Г.Шевченка - юридичний факультет. З 1965 року працював у судових органах Києва та Київської області: суддя Західного району, Київського обласного суду, консультант Міністерства юстиції України, заступник начальника Управління судових органів. З 1973 року - в Київському міському суді, заступник голови, голова суду. Заслужений юрист України.

Макареню Олександр Папалович - 63-річчя. Народився 19 жовтня 1937 року в Омській області, жив у Семенівці, закінчив там середню школу. Освіта вища. Завідує кафедрою "Ливарне виробництво чорних і кольорових металів" Національного технічного університету "КПІ". Доктор технічних наук, професор.

Лукович Анатолій Михайлович - 65-ліття. Народився 22 жовтня 1937 року в селі Іванчик Ічнянського району. Закінчив Київський інженерно-будівельний інститут. Працював у різних організаціях на різних посадах. Нині - голова правління акціонерного товариства відкритого типу "Укрліфт". Нагороджений орденом "Знак Пошани" і медалями.

Пархоменко Петро Миколайович - 60-річчя. Народився 1 жовтня 1942 року в селі Спаське Соєнського району. Закінчив Київський технологічний інститут харчової промисловості. Працював майстром хлібопекарем, директором хлібозаводу. Нині - генеральний директор АТ "Київхліб". Заслужений працівник промисловості, переможець Всеукраїнської акції "Золота фортуна".

Стеценко Олексій Олександрович - 60-річчя. Народився 16 жовтня 1942 року в селі Яблунівка Придубського району. Закінчив Київський лінгвістичний університет. Працював у школах, у Науково-дослідному інституті педагогіки, викладав у Академії внутрішніх справ. Полковник міліції у відставці. Нині - завідувач кафедри іноземних мов Міжгалузевого інституту управління.

Мищенко Володимир Федорович - 55-ліття. Народився 3 жовтня 1947 року в місті Бобровиці. Закінчив Українську сільськогосподарську академію. Працював у обчислювальному центрі Держплану УРСР. Останні 27 років - у Міністерстві економіки України. Пройшов шлях від старшого інженера до начальника управління.

Мауэр Віктор Іванович - 50-річчя. Народився 28 жовтня в місті Ніжин. Закінчив історичний факультет Київського державного університету імені Т.Г.Шевченка. Працював у системі професійно-технічної освіти, у Вищій партійній школі при ЦК КПУ, в Інституті політологічного соціального управління, у апараті Верховної Ради, Адміністрації Президента України. Нині - головний науковий консультант Секретаріату Верховної Ради України. Має багато наукових праць.

Дорогі земляки! Рада товариства "Чернігівське земляцтво" сердечно вітає вас із славним ювілеєм і щиро życить всім міцного здоров'я, успіхів у житті та праці, невичерного оптимізму, сімейного щастя, нових звершень на добро рідної України.

ЖИВИ, ЗЕМЛЕ СІВЕРСЬКА!

Л.Кучма запевнив, що держава робитиме все, аби економічні показники Чернігівщини поліпшувалися, але для цього слід взятися за розробку та здійснення програм і плавів поліпшення ділового становища в регіоні. Простіше кажучи, треба стосунки між чиновниками та діловими людьми. На думку Президента, чиновники часто намагаються "обдери підприємців", а ті в свою чергу стараються "заховатися від

Чернігівщини домогтися того, аби це питання в області почало нарешті вирішуватися. "Якщо керівники регіо-

вальної Ради України Володимира Литвина, Прем'єр-міністра України Анатолія Кінаха, керівників міністерств і відомств, вітчизняних та зарубіжних представників дипломатичного корпусу, науковців, діячів науки і культури.

Президент Л.Кучма висловив переконання, що Чернігівщина правильно осмислить шлях, який пройшла за свою довгу історію.

Потім для учасників урочистого зібрання було дано концерт, присвячений святкуванню двох ювілеїв Чернігівщини: "Тебе, Чернігівщино, в піснях і думах славимо!"

Валентин АВДЄЄНКО.

Фото Миколи ЛЯШЕНКА

Бліц-інтер'ю НА СТОРОЖІ ЗДОРОВ'Я

Свого часу я відповідав за аптечну галузь області. Мушу ствердити, що аптечна мережа виростає якісно. Люди зуміли зберегти державний рівень медицини, поряд з цим випроможують нові форми господарювання. Управління очолює моє колега енергійна жінка Пастоліна Світлана Василівна, депутат обласної Ради. У ній підібрані гарні кадри - досвідчена Купріяненко Галина Петрівна, Шевченко Раїса Петрівна, завідувача 25 аптекою в центрі міста Самченко Раїса Миколаївна, завідувача аптеки №1 Голово Василь Дмитрович та багато інших. Приємне враження справила контрольна служба за ліками.

Слово, наша Чернігівщина вперше вступає у свій черговий історичний період.

Дмитро ВОЛОХ,
професор Київського Національного медичного університету ім. О. О. Богомольца

чиновників". То ж слід змінити ситуацію таким чином, щоб підприємці вільно робили свою справу і сплачували податки, а чиновники всляк допомагали їм у цьому. Президент закликав керівниц-

нів у цій справі зіткнутися з протидією, то вони можуть повністю розраховувати на особисту підтримку Президента", - запевнив Л.Кучма. "Я готовий для цього застосувати усі повноваження глави держави", - заявив Президент. З нагоди подвійного ювілею на Чернігівщині Президент України вручив високі державні нагороди кращим працівникам підприємств і організацій області.

Чернігівців також привітали численні гості, які прибули на урочистості, зокрема віце-губернатор Брянської області Росії Петро Анеко, голова Гомельського обласного Республіки Білорусь Олександр Яковсон. А голова Чернігівської облдержадміністрації Микола Бутко повідомив про вітання, які надійшли на адресу облдержадміністрації, зокрема від Голови Вер-

Бліц-інтер'ю
РІДНА СТОРОНА У СЕРЦІ
Завжди подумки повертаюся до рідної сторони, ачу її у всіх горах і долинах. Свого часу, очолюючи уряд України, прагнув зробити все для розвитку свого рідного регіону, і тепер привітно відзначити, що Чернігівщина, маючи не особливо гарні природні ресурси, поступово наблизилася до провідних областей країни. Отже, у нашій ювілярці велике майбутнє.

Віталій МАСОЛ,
колишній Прем'єр-міністр України

Шляхи факти

ЗЕМЛЯЦТВО ДОПОМОЖЕ

Відбулося чергове засідання Ради нашого земляцтва, яке вів його голова Віктор Ткаченко. І цього разу ділова розмова велася довкола нагальних проблем життя громадянського об'єд-

нання, його зв'язків із Сіверським краєм, участі у великих та малих заходах, які відбуваються в рідній стороні. Головним же питанням, на якому допомагали їм у цьому. Президент закликав керівниц-

повідач, і виступаючи, було надано посилену допомогу школам-інтернатам Чернігівщини, які потребують адресної підтримки.

Селище Березна на Чернігівсько-Сіверській землі стоїть понад тисячу років, хоча перша літописна згадка про нього відноситься до 1152 року.

Мав він воєнничу вдачу, і вже через чотири роки, як сказано в літописі, "зайняв всі городи подесенські" і обрав собі столицею містечко-фортецю Вищн на Брянській землі.

БЕРЕЗНА - МІСТО ЛІТОПИСНЕ

Отже, якщо на час літописної згадки вже було Березницьке (або Березоцьке) князівство, то можна з певною достовірністю віднести заснування Березни десь на середину X - початок XI сторіччя.

Отже, святкуючи в цьому році 850-річчя літописної згадки про своє селище, майже всі можуть питатися, що їх Березна має таку давню історію.

Трагічною виділяється доля міста-фортеці, сторожової застави на шляху між Черніговом та Новгород-Сіверським.

В певній мірі завдяки про себе жителі Березни в період селянсько-козацьких повстань проти польської шляхти.

Отже, святкуючи в цьому році 850-річчя літописної згадки про своє селище, майже всі можуть питатися, що їх Березна має таку давню історію.

Серед багатьох березницьких сотників були добре відомі в історії люди. Один з них був предком композитора Миколи Лисенка.

З 1802 по 1917 рік Березна мала статус позаслтанного міста. А в роки радянської влади, до 1960 року, існував Березницький район.

Варто згадати, що в Березні було аж 10 церков. Одна з них, Вознесенська, прозвана козацькою, уніфікація у світові каталогах як видатний пам'ятник церковної дерев'яної архітектури.

Селище відоме своїми кобзарям, лірниками. Тут народилися ісеантійовидомий композитор і диригент Григорій Верьовка, лірник Аврам Гребень, Герой Радянського Союзу Петро Липшафай.

Страшною трагедією для березнянців стала Велика Вітчизняна війна. Багато сотень людей було знищено, забрано в рабство, багато талантів патріотів не повернулося з поля бою.

Із здобутим Україною незалежністю Березна може поєднувати свою славу минулого.

Іван КОРБАЧ, якийнік із Березни, член Національної Спілки письменників України

Коли їхатимете дорогою із дерев'яного й славного містечка Корона до колишнього райцентру Поноринці, то, перетнувши нашу тихоплинку величаву Десну, потрапите до великого і давнього села Оболонія, а звідти за якус чашинку заїдете у невеличке село "Рихли".

РИХЛІВСЬКА СВЯТИНЯ

ПОНАД триста років тому (у 1620 році) тут ріс і той клен,

на якому, за переказом, шклядним Філаретом Гумілевським в "Історико-статистическом описании Черниговской епархии", бортник (божляр) з Оболонія побачив ікону Святого Миколая і привіз її додому.

Ще в молодості, докоруячи, що його чекає біля церкви багато людей ("як овець без пастиха"), а він лінується.

З БЛАГОСЛОВЕННЯ Чернігівського архієпископа Лазаря Барановича Василь Многогрішний поселився в Рихлах і почав розбудовувати монастир.

ТАКІ перекази. Якщо звернутися до історичних джерел (лист перекладача Малоросійського приказу Григорія Солдницького до рихлівського ігумена Луки), то можна дійти висновку, що вже наприкінці XVI століття в цій лісовій пустині стояла дерев'яна церква.

Перше історичне свідчення про рихлівську пустинню обителів зустрічається в книзі "Описаний Малоросійських городів 1654 год".

Елизавета Петрівна дала грамоту, якою підтвердила його володіння, а також звелла відпускати кожного року із державних доходів на ремонт і утримання 500 рублів.

Великих руйнацій завдали обителі пожежі. Та вона відбудувалася. А в 1786 році, нарешті з багатьма іншими, монастир підлягав закриттю.

Філарет Гумілевський докладно описує монастир, прекрасну будівлю собору, його убранство, що дивувало і захоплювало сучасників.

С ПОЧАТКУ в обителі відправляли Боже службу п'ятнадцять монахів та ігумен. У XIX столітті кількість монахів збільшилась до двадцяти.

У 1749 році імператриця Катерина II, яка була в Рихлах, заповів монастирську будівлю використати для розміщення школи.

Світлана Каратюба (першопроходець Рихлів), бо вона знає тут усі.

ЩЕ раніше древно святинню відкрив для себе Михайло Півень (індирсьмець, потім голова райдержадміністрації).

Багато людей мріяло про це. Серед них і краєзнавець Віктор Мисник.

Саме тут любов'ю і добротою вже другий рік виліковують на "важких" шідлків, організуючи табір для неповнолітніх з девіантною поведінкою.

Невільно змінює Рихли, перетворюючись у літній центр реалізації молодіжних програм Коронинці.

У 1749 році імператриця Катерина II, яка була в Рихлах, заповів монастирську будівлю використати для розміщення школи.

Світлана Каратюба (першопроходець Рихлів), бо вона знає тут усі.

ЩЕ раніше древно святинню відкрив для себе Михайло Півень (індирсьмець, потім голова райдержадміністрації).

Багато людей мріяло про це. Серед них і краєзнавець Віктор Мисник.

Саме тут любов'ю і добротою вже другий рік виліковують на "важких" шідлків, організуючи табір для неповнолітніх з девіантною поведінкою.

Невільно змінює Рихли, перетворюючись у літній центр реалізації молодіжних програм Коронинці.

У 1749 році імператриця Катерина II, яка була в Рихлах, заповів монастирську будівлю використати для розміщення школи.

Не втомлююся по-доброму дивуватися тому, скільки красивих, талановитих, своєрідних людей народжує й випускає в світ моя Чернігівщина. І щиро дарую їх всьому світу!

Саме таким є наш земляк Микола Антонович Ляшенко - керівник Носівського осередку товариства "Чернігівське земляцтво", директор інформаційно-рекламного центру Київського Національного університету імені Тараса Шевченка, директор унікального видавництва "Бібліотека українця".

Народився Микола Антонович 17 травня 1946 року в древинному мальовничому містечку Носівка. Добре навчався в школі, змалечку займався спортом, верховодив серед ровесників. У п'ятому класі уперше побачив фотографа з апаратом й відтоді захопився фотографією. І досяг таких успіхів, що його знімки охоче вміщували газети. По закінченню школи подався до Києва поступати до столичного університету на факультет журналістики. Не довбрав балів, довелося юнакові йти до армії. Та після служби знову поїхав до Києва і таки став студентом. Гарно навчався, цікаво образно писав, а головне - досконало оволодів фотосправою. Не випадково його після отримання диплома запросили на посаду викладача фотожурналістики в університеті.

У 1991 році, коли Україна стала незалежною державою, Микола Антонович, так само як і всі українці, став недовольним видавництвом "Бібліотека українця". У 1991 році, коли Україна стала незалежною державою, Микола Антонович, так само як і всі українці, став недовольним видавництвом "Бібліотека українця".

САДИМО САД УКРАЇНСЬКОГО МАЙБУТТЯ

- Важко було на початку?

- Не те слово... Та й зараз нашому невеличкому, але дружньому, залюбленому в справу колективу не мед... Головне - перекопати тих, хто має гроші, урядовців, пожертвувати кошти на святе діло. Як там тяжко не було, ми видали вже понад 200 книжок. Тут, перш за все, правдива історія нашої прекрасної й нещасної наеньки-України. Зокрема, побачила світ групова праця І.Буяка, А.Буяка, С.Комара "Сторінка історії Носівка", де поширено, цікаво розповідається про наше містечко, якому вже минуло 855 років. Надруковані нариси про славних козацьких гетьманів, борців за свободу нашого краю, про видатних письменників, художників, артистів...

- Нещодавно на шпальтах нашої газети ви схвилювано, темпераментно розповіли про подвизницьку діяльність вашого видавництва. Зокрема, наголосли, що ваші книжки популярні не тільки на теренах України, а й на далекій Томешчині, куди ви літали з групою відомих людей нашої держави...

- Так-так! Розчулені були й ми, і наші земляки на Півночі, не ховали сліз при зустрічах. Між іншим, на Томешчині, на Ямалській землі в Росії мешкає й працює десь 60 відсотків українців від загальної кількості жителів.

- Мабуть, ви розповідаєте так і про товариство "Чернігівське земляцтво", і про свій осередок...

- Аяке! Адже там немало чернігівців, є й віщники та носівці. Як їм хочеться почути про рідний край!

- Отож давайте наблизитися до осередку...

- Знаєте, ще до його утворення я ніжно, трепетно

- Ми створили добротвірний фонд "Носівські земляки", який, перш за все, займатиметься культурно-просвітницькою роботою. Закликаємо київських земляків наповнювати його коштом. Готуємо до видачі книжку "Ми з Носівщини", я її автор і упорядник. Будемо продовжувати зустрічі з земляками, надаватимемо їм посильну допомогу.

Як і раніше, працюватимемо у тісній суз'язі з Радою товариства "Чернігівське земляцтво", її прекрасним головою, невтомним сіячем добра для рідної землі Віктором Вікторичем Ткаченко.

Певен, що члени осередку, а нині їх уже більше 50, все зроблять для блага свого неповторного, дорогого нашим серцям краю.

- Гадаю, пора назвати бодай частину славних носівців...

- Охоче! Я вже згадував шанобливим відомим своїм заступником - справжнім патріотів нашої землі, як і Петра Миколайовича Крупку. Багато робить для носівців Анатолій Іванович Медвідь, який працює в банківській системі. Анатолій Іванович Жук з податкової адміністрації, Григорій Миколайович Туник з Міністерства культури, Володимир Васильович Дронь, Валерій Степанович Дубовик, Михайло Валентинович Кочубей, Ольга Іванівна Кривенко - редактор нашого видавництва, Ігор Володимирович Ляшенко - редактор "Інвестиційної газети".

- Хочу побажати вашому осередку, вам, Микола Антоновичу, нових успіхів у добротвірстві!

- Скільки стачить сил, ітимемо до земляків з відкритим серцем, ширими помислами, вірою, надією, любов'ю!

Віктор КАБА

Заслужена відзнака

Винийний рік для відомого українського поета й керівника народного співочого колективу "Родень" Олексія Довгого ознаменувався ще однією високою відзнакою - нашою земляка було пошановано Почесною грамотою Верховної Ради України "За особливі заслуги перед українським народом". З чим його вітають всі земляки-сівериани!

Під крилом святої Покрови

Як відомо, в Бразилії теж існує чимала українська еміграція, більшість якої не поринає в рідний край, шануючи національну культуру. В цій справі велику роль відіграє церква. Так, шкільно при парафії Покрови Божої Матері опікуються вчителька-черниця. Саме задики її українців метряться, а та й її цього покоління подолати рідною мовою.

Школа розпочала свою діяльність на початку 50-х років з аматорського гуртка. Після будівництва власного приміщення школа стала суботньою з трьома класами - де вивчається мова, народний спів та гра на бандурі.

Чаші за океаном

У Філадельфії, великому українському осередку, працює "Рідна українська школа", якою керує відомий освітній діяч Олександр Лужницький. Там працюють 24 вчителі, кількість учнів сягає близько 300 чоловік. Крім українських предметів, викладається релігій, діють хор та драматичний гурток.

У Нью-Йорку школа працює при товаристві "Самомир" і спільно починаєми 40-х років. Організує її відомий мовознавець і педагог професор Іоана Кисілевський. Школа має 12 класів, підготує вчителів та дидакторів, якими опікується Союз українців Америки.

На березі кленового листа

У Винищівці працюють дві українські школи. Одна з них, яка фундується при "Просвіті", почала свою історію в 1950 році у зв'язку з нашим новим хвилею переселення з Європи, друга розмітила два зносторіччя.

Чернігівці на міжнародному фестивалі "Педагогіка ХХІ-го століття"

Куди завітає софора і ніжні полески, лемон сит, викрикують адуці, в Одесу з'їжджають шителі, щоб дідатися про нові напрямки у педагогіці, культурі, обмінятися досвідом, методиками, думками.

А організував і створив це свято педагогічної думки чернігівчанин Петро Іванович Мовчан із командою одиодумців. Родом він із села Масани Чернігівського району. Сільський вчитель після школи приїхав до столиці і вступив на філософський факультет Київського університету імені Тараса Шевченка. По закінченні його направлено до Одеси. Зараз кандидат філософських наук, доцент Петро Мовчан працює на кафедрі філософії Південноукраїнського державного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського. Людина, не байдужа до проблем освіти, він очолює Асоціацію "Світ через культуру".

Чернігівчани і представники чернігівського земляцтва виступили з цікавими освітніми програмами. Марія Нанюк отримала сертифікат за чудову програму "Валеологія для І класу". Богдан Сердюк провів семінар "Інтернет - як інструмент гуманної освіти". Редактор У Е.І. Лана Довгопаді ознайомила з роботою освітнього каналу та циклом серіалів "Бачу землю", "Історія села Березів Чернігівської області". Петро Мовчан, Наталя Станюкова (Румунія) та Наталя Зайонц провели цікавий семінар практиком "Закони Божественності. Космізм ікс в Человеческі". Відзначили інтерес доповідь і два прагматичні заняття "Мудрота і здоровий спосіб життя", проведеної Раїсою Вахрамєєвою. Відомою музикантом і поетом є Черникова Туалей Марини представила оцчу новітню і вишавку картини.

Раїса ВАХРАМЕЄВА

КРАЙНЯ ХАТА

Пам'яті
Віталія КОВАЛЯ

Немає тут сестри
чи брата,
із димаря не сходить
дим.

Стоїть, як свічка,
країна хата
під небом чистим
і святим.

І стежка в полі,
і тополі,
і незатоптаний спориш,
і тихо в узліссі долі
ти теж, як свічка,
горни.

А світ холодний
обступає
і підступає аж сюди,
де все в захланні
відмирає -
і люди, й ниви, і сади.
Тому й така печаль
у зорі,
тому й слова
твої гірчать,
що навіть немирущі зорі
вмоли над хатою
мовчать.

Лш ти, як свічка,
згораси
за Україну і за те,
що тільки й маси,
тільки знаси
самотні дворище святе -
оцю трухляву країну
хату,
де злидні стогнуть
по кутках,
і Україну, наче отрату,
несеш на зморених
руках.

Стоїть хатина посівля,
а в ній душа твоя живе,
як свічка, що догоріла
у небо чисте горьове.

Леонід ГОРЛАЧ

ВИПУСКНИКАМ

Від рідної
школи
порогу
В широкій
омріяній
світ
Прославлясь
ранкові
дороги
і кличуть в
орляний політ.

Доріг дарувала багато -
В полях, на заводах,
і блакиті
Вітчизна кохана, як мати -
Ну як же її не любить?
В дорогу виходь
на світанку,
Щоб разом із сонцем
пройти
Життя все, усе до
останку,
До світлої долі-мети.
І хай вам завжди, як
знамена
На обраній вам путі
Любиме ім'я "Україна"
Сія маяком у житті.

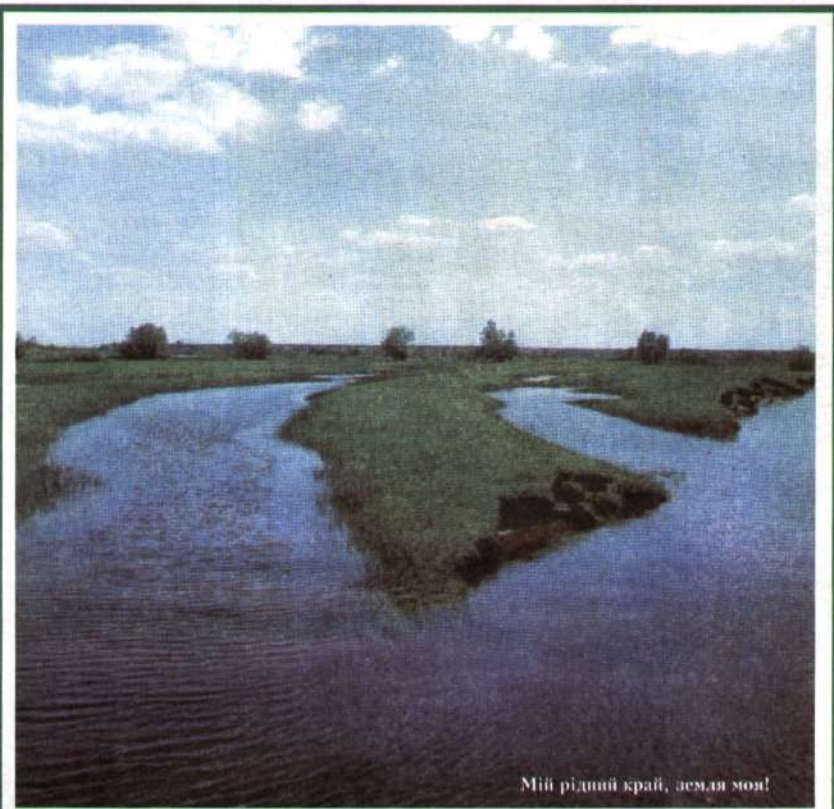
Андрій БАБИЧ

ЯК ВІЙНА ШАЛІЄ, ТО ЗАКОН НІМІЄ

Війна рухає прогрес на той світ.
Бог створив атом, чорт - атомну бомбу, а йолопи - АЕС.
Навіщо світова війна, якщо є неріштість світу зі стрільби?
Коли Рим не мав можливості воювати, він широким борювався за мир.
Аби не вороги поступу, зброя була б набагато досконалішою.
Сатана: "Люди розмовляють - тому і бомби удюжковані!"
Оборона країни має бути мінімальною за будь-яку дружбу.
"Пар-пушка" дивиться у майбутнє, тому вона й не стріляє.
Не тримай дурниці у талемниці, інакше ворог з них не скористається.
Хто боїться свого командира, тому не страшний будь-який ворог.
Аби герої самі себе нагороджували, тоді б найбільше шапували того, у кого найбільше нагород.
Там, де не судять переможців, панує беззаконня.
Щоб не потрапити на передодні, в тілу творив чудеса героїзму.
Внутрішній страх звіритись, якщо відкрити рога.
Той, хто спирається на багнети, мусить їх завжди відчувати на собі.
На поворотах історії флага змінюються.

І один у полі воїн, якщо захищає рідне поле.
Проблему миру можна вирішити, якщо гармати зарядити хлібом-сільдо.
Поганий той солдат, який не мріє стати генералом, але ще гірший той генерал, який не хоче бути солдатом.
У війні старію зброя перемога за тим, у кого кращі музеті.
Дружба теж завойовує країни.

Володимир ГОЛОВОРІДЬКО

Мій рідний край, земля моя!

Журавлі-журавлята

Журавлі, журавлі, журавлята відлітають в далекий край. І я хочу у них запитати, чи не жаль вам своєї землі?
- Летимо, летимо ми далеко, томить крила холодна імла, розлучатися з краєм не легко - туза зіграла на душу лягла. Тут ти ми росу світанкову і рослими своїх журавлят, та в нелегку дорогу нас знову гонить доля, скликаючи в ряд. Журавлі, журавлі, журавлята, під крилом вам просладась земля. Повертайтесь - аас буду чекати. І чекатимуть рідні поля.

М. Ічня Михайло ЗАГОРОДНІЙ.

Вибірки Петаса

Борису Михайловичу Зайцю - нашому іменитому землякові, вихідцю із затишного Срібнянського Подолу, котрий уславив тихий і добрий Заячий рід цирковим мистецтвом, народному артистові України, Людині широкої і багатой натури в заклечану червону пору сонцесяйного семидесятирччя.

Якщо на душі чи тривожно, чи гірко, Або, не дай Боже, розкис - Плой зверху на все і подайся до цирку, Де править Великий Борис.

І будь ти з мизів, чи, звиняйте, з еліти, Старим, чи новим, чи крутним, У цирку ми всі - зачаровані діти, Нам ясно і весело всім.

Говорять, що цирк - найдревніший в китайці, Там в честі Великий Дракон, Та слави ми Українського Зайця, Йому наш земляцький поклон.

У нього модерна на тім'ї косиця, Немов з індіанських племен, Це ж треба такому було народитись На межі Прилук і Ромел.

Там стільки дивин у старому Подолі, Який оліва Лисогір! Це ж треба було так случитися долі, Що зріс там арени кумир.

Він згодом добравсь до самої столиці, Людей і звірів помарив, І як не ціляли чиновні рушничі, Зберіг Він напхненія порив.

Світи Він приборкає близькі і далекі, Як власний подільський город, За це його славлять овки і лелеки І весь український народ.

Ще древні казали: "Життя - це арена, Там кожному надана роль". Та скажемо ми від душі: "Достеменно, В мистецтві Ти - справжній король".

У залі оцім той сміється, той плаче, Той левом, той тигром ричить. Отож, торжествуй, наш земляче-циркаче, І гонки довіку скачи!

Запував Петаса Борис ІВАНЕНКО

ЩОБ НЕ ЧЕРВОНІТИ

Ой, добре, тату, що ти приїхав. Я вже думала, що без тебе свій день народження забуду. Аж ось ти... Спасибі, тату, що не забув. А це що за пакунки?
- Пакунки, доно, то подарунки тобі. Пробач, може, щось не так. Я вже від інших від мід відстав. За ними не вженешся. Та вже, що зміг. У самого проблем чимало. А приїхав... як же, доно, я міг не приїхати! Ти ж у мене однеєнка.
- Все ще, тату, в академії?
- В академії, доно. Та який з того толк. Дослідницьку роботу практично не асигнують. Навіть зарплату з перебоями дають.
- То ти вже міг би все залишити. Пора й про відпочинок подумати.
- Еге, залишити не так і просто. Це тільки сказати. Я вже за багато років втягнувся в наукову роботу, маю свій розгін. Залишити, доно, це як поїзд раптово зупинити. Тримаюмесь. Ще користь якусь державі дам.
- А ти ото працював над якимось винаходом, закінчив?
- Закінчив і навіть успішно. Вже новим зі своїми помічниками зайнявся.
- Радів, тату, і пишаюся тобою. Академік! Тебе весь науковий світ знає.
- Е, доно, то так. Дав Бог розум - працой, розвивай науку. Це ж для людей. Держава ось на нові рейки стала, та ніяк розгону не набере.
- Який же ти в мене знахититий, тату! Як мені приємно... Хочу тільки тебе, тату, попелити, застеретти.
- В чому, доно?
- Та нусте. Зійдуться до мене гості, сядемо до столу, то ти вже, будь ласка, утримайся з вислованами, судженнями своїми.

Як не, доно?
Ну, постарайся помовчати. Розумієш, компанія збереться солідна. З молодих. Теперішніх. Розумних. То щоб чогось неалда не сказав. Старомодно, чогось не бовкнув. А розійдуться, то ми вже з тобою набалакаємось. Хоч до ранку.
- Що ж спасибі, доно, за слушне попередження. Помовчу. Щоб тобі не червоніти за батька. Не турбуйся, не підведи. Чого-чого, а мовчати ми навчилися ще за тамтих часів.
- Який же ти в мене розумний, тату, і свідомий! Я тобою пишаюсь! Не кожна донька може похвалитися, що в неї батько академік.

Іван СОЧИВЕЦЬ

